

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการจัดบริการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก ตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ศึกษาปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ รวมถึงศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครนายก เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก จำนวน 200 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่า t-test และค่า F-test ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งในหน่วยงาน ในระดับปฏิบัติการเป็นเจ้าหน้าที่/ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน นักพัฒนาชุมชน และเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1 - 3 ปี และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการจัดบริการสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านที่พักอาศัย

การดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก

ภาพรวมของการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก มีตัวชี้วัด 6 ด้าน คือ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคง ครอบครัวยุติธรรม และการคุ้มครอง ด้านรายได้ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านการสร้าง

บริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ในทุกด้านอยู่ในระดับน้อย โดยมีการจัดด้านที่พักอาศัยมากที่สุด โดยเฉพาะการสงเคราะห์เครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ผู้สูงอายุ รองลงมาคือ ด้านนันทนาการ โดยมีการจัดกิจกรรมรดน้ำขอพรผู้สูงอายุวันสงกรานต์ และด้านความมั่นคง ครอบครัวยุฒิ และ การคุ้มครอง คือ จัดตั้งผู้รับเรื่องราวร้องทุกข์

ปัญหา อุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครนายก

ภาพรวมของปัญหา อุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครนายก มีตัวชี้วัด 3 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการปฏิบัติงาน และด้านนโยบาย จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเฉพาะด้านการบริหารมีปัญหา อุปสรรคมากที่สุด คือ องค์การมีงบประมาณน้อยไป ทำให้ไม่สามารถจัดสวัสดิการผู้สูงอายุได้ รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติงาน คือ ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานสวัสดิการผู้สูงอายุ และด้านนโยบาย คือ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาผู้สูงอายุมักจะอยู่ในลำดับท้ายๆ จึงทำให้ไม่สามารถกำหนดนโยบายองค์กรที่แน่นอนได้

ความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครนายก ต่อแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

ภาพรวมของแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก มีตัวชี้วัด 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการบริหาร และด้านนโยบาย จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในทุกด้านในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการปฏิบัติงาน ในประเด็นที่ว่า ผู้ปฏิบัติงานควรมีการจัดทะเบียนและฐานข้อมูลผู้สูงอายุของแต่ละหมู่บ้าน รองลงมา คือ ด้านการบริหาร ในประเด็นที่ว่า อบต. ควรจัดให้มีงบประมาณสวัสดิการผู้สูงอายุที่เพียงพอ และสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงาน และด้านนโยบาย ในประเด็นที่ว่า องค์กรควรมีการวางแผนการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบในทุกๆ ด้าน ผลการเปรียบเทียบ

ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา กับแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่แตกต่างกัน

การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างกับการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ปัญหา อุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ และแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครนายก

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างกับปัญหา อุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก

1.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับการศึกษา กับปัญหา อุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก พบว่า ระดับการศึกษาของบุคลากรที่แตกต่างกัน มีปัญหา อุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé) ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทมีปัญหา อุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างจากเจ้าหน้าที่ ที่มีการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับปวช./ปวส./อนุปริญญา และระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างกับแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก

2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับการศึกษา กับแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก พบว่า ระดับการศึกษาของบุคลากรที่แตกต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé) ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างจากเจ้าหน้าที่ ที่มีการศึกษาระดับปวช./ปวส./อนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท และเจ้าหน้าที่ ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุแตกต่างจากเจ้าหน้าที่ ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ได้พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก มีการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหา อุปสรรคการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่สำคัญ ได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ และประสบการณ์ในการดำเนินการด้านสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ขาดการให้ความสำคัญในด้านการจัดการงบประมาณที่มีอยู่จำกัด วัสดุอุปกรณ์มีไม่เพียงพอ รวมทั้งไม่มีระเบียบและขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

ระดับปฏิบัติงาน

1. ผู้ปฏิบัติงานควรได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานสวัสดิการผู้สูงอายุตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เพิ่มมากขึ้น และมีความต่อเนื่องในการพัฒนางานสวัสดิการผู้สูงอายุ
2. ผู้ปฏิบัติงานควรได้รับคำปรึกษาจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานสวัสดิการผู้สูงอายุ
3. ผู้ปฏิบัติงานควรได้รับการสนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานสวัสดิการผู้สูงอายุ เพื่อการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในพื้นที่

ระดับบริหาร

1. ควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุภายในตำบลให้ครบทุกหลังคาเรือน เพื่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่ทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นธรรม
2. ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุโดยตรง รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจในงานสวัสดิการผู้สูงอายุให้มากยิ่งขึ้น
3. องค์การควรมีการจัดตั้ง อผส. (อาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน) ในตำบล เพื่อการดูแลผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง

4. องค์การควรมีนโยบายให้ผู้บริหารเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ เพื่อให้ทราบถึงระเบียบในการคัดเลือกและจัดสรรงบประมาณให้กับผู้สูงอายุให้ถูกต้องตามระเบียบ
5. ควรมีการประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ เพื่อการแก้ไขปัญหาด้านการดูแลผู้สูงอายุให้เป็นระบบ

ระดับนโยบาย

1. ควรมีการนำเสนอชี้แจงในเรื่องมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ โดยกำหนดให้มีวาระการประชุม สัมมนา การจัดฝึกอบรม ให้แก่ผู้นำชุมชนหรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ และเพื่อให้ทราบปัญหาและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
2. ควรมีการวางแผน โดยนำข้อมูลเสนอต่อที่ประชุมนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับจังหวัด ในเรื่องการค้าสิ่งถึงเสถียรภาพของผู้สูงอายุ อาทิ การจัดหากิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
3. ควรมีการเสนอแนวทางในการส่งเสริมงานสวัสดิการผู้สูงอายุ ต่อกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการจัดสรรงบประมาณสมทบให้แก่ อบต. เพื่อจัดสรรสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ เพราะ อบต. แต่ละแห่งมีจำนวนผู้สูงอายุมากกว่างบประมาณที่ได้รับ และทาง อบต. มีงบประมาณไม่เพียงพอ
4. องค์การควรกำหนดให้มีแผนการพัฒนาผู้นำชุมชน เช่น การจัดอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างต่อเนื่องและเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทอื่นๆ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เพื่อเปรียบเทียบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและความพร้อมในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ที่ผู้สูงอายุพึงจะได้รับอย่างเท่าเทียมกัน แม้ว่าจะอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดก็ตาม

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอื่นๆ เพื่อนำผลที่ได้มาไว้ประกอบการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดต่างๆ ต่อไป

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในการดำเนินการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ โดยเฉพาะ เช่น ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านการมีอาชีพและรายได้ ด้านความมั่นคงทางสังคม ด้านที่อยู่อาศัย ด้านนันทนาการ และด้านบริการทางสังคม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสมต่อไป